

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет ветеринарної медицини та
біотехнологій імені С.З. Гжицького

Факультет економіки та менеджменту
Кафедра публічного управління та адміністрування

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
для самостійної роботи
*здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня
освітньої програми «Менеджмент організацій та адміністрування»
за спеціальністю 073 «Менеджмент»*

Львів – 2021 р.

Методичні рекомендації навчальної дисципліни «Публічне управління та адміністрування» для самостійної роботи здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня спеціальності 073 «Менеджмент» за освітньою програмою «Менеджмент організацій та адміністрування» розглянуті та схвалена на засіданні кафедри публічного управління та адміністрування протокол № 1 від 17 серпня 2021 р.

Укладач: зав.каф., д. н. з держ. упр., професор Парубчак І.О.

ЗМІСТ

Вступ.....	4
Зміст самостійної роботи.....	5
Завдання навчальної дисципліни.....	6
Теми для самостійної роботи.....	7
Завдання для самостійної роботи.....	9
Індивідуальні завдання.....	13
Рекомендована література	15

ВСТУП

В Україні за роки незалежності відповідно до Конституції України постійно змінюється структура та функціонування органів публічної влади всіх рівнів. Розвиток всіх форм власності та громадянського суспільства вимагають перетворення бюрократичного апарату на ефективну систему урядування, яка сприятиме задоволенню прав та законних інтересів громадян. Визначальним критерієм для таких змін є впровадження в діяльності службовців України європейських стандартів обслуговування громадян та професійного обслуговування політичного керівництва.

Глибоке розуміння проблем, які виникають в процесі формування сучасної доктрини публічної служби, самого поняття публічної служби, а також відповідного інституту, сприятиме більш раціональному підходу до формування кадрової політики відповідно до нових завдань і функцій держави, а також подоланню відчуженості суспільства від публічної влади, підвищенню професіоналізму та компетентності публічних службовців.

Метою вивчення навчальної дисципліни «Публічне управління та адміністрування» є оволодіння теоретичними знаннями та практичними навичками з питань публічного управління та адміністрування, зокрема застосування законів, принципів і методів в управлінні суб'єктами публічної сфери, а також формування комплексу практико орієнтованих прийомів, необхідних для виконання функцій та реалізації повноважень співробітника суб'єкта публічного адміністрування.

Предметом навчальної дисципліни є теоретичні, методологічні та практичні основи інноваційних технологій стратегічного управління публічною сферою та її складовими для досягнення цілей розвитку суспільства, держави, громади, людського колективу, суб'єктів публічної сфери: органів публічного управління – органів державної влади, органів місцевого самоврядування, суб'єктів громадянського суспільства, громадських організацій; підприємств, установ і організацій різних форм власності.

ЗМІСТ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Обов'язковим елементом успішного засвоєння навчального матеріалу дисципліни «Публічне управління та адміністрування» є самостійна робота студентів з вітчизняною і зарубіжною спеціальною літературою з питань менеджменту, економіки, теорії, методології і практики проведення наукових досліджень у галузі туризму й індустрії гостинності. Самостійна робота є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від нормованих навчальних занять, тобто лекційних і практичних занять (аудиторної роботи).

Основні види самостійної роботи, на які повинні звертати увагу студенти:

- вивчення лекційного матеріалу;
- робота з законодавчими, нормативними матеріалами;
- робота з опрацювання і вивчення рекомендованої літератури;
- підготовка до практичних занять;
- підготовка до дискусій та інших запропонованих викладачем завдань;
- робота над рефератом;
- самоперевірка студентом власних знань за запитаннями для самодіагностики;
- підготовка до проміжного і підсумкового контролю.

Для цього необхідно:

- розібратися в сутності кожної запропонованої категорії;
- підготуватися до дискусії в аудиторії щодо розуміння вивченого матеріалу;
- у випадку наявності декількох тлумачень кожного терміну, обґрунтувати, якої саме інтерпретації дотримується студент і чому; а також обґрунтувати з чим студент не може погодитись;
- за умови, що значення якогось терміну є незрозумілим, зафіксувати запитання, а під час дискусії в аудиторії за запропонованими темами, винести їх на обговорення або проконсультуватися у викладача.

ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування у здобувачів вищої освіти необхідних компетентностей:

- загальні компетентності:
 - здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності) (ЗК2);
 - здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети (ЗК4).
- спеціальні (фахові) компетентності:
 - здатність формувати лідерські якості та демонструвати їх в процесі управління людьми (СК6).

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен бути здатним продемонструвати такі результати навчання:

- мати навички прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність (ПРН6);
- вміти спілкуватись в професійних і наукових колах державною та іноземною мовами (ПРН9);
- демонструвати лідерські навички та вміння працювати у команді, взаємодіяти з людьми, впливати на їх поведінку для вирішення професійних задач (ПРН10);
- вміти оперувати новітніми знаннями та досягненнями, які є основою для оригінального мислення та інноваційної діяльності, зокрема в контексті дослідницької роботи, та розуміння різних теорій у сфері наукового менеджменту і ділового адміністрування (ПРН15).

ТЕМИ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Тема 1. Підходи та механізми розробки національної стратегії реформування та розвитку публічного управління та адміністрування.

1. Інноваційно-технологічні сфери на етапі структуризації публічного управління та адміністрування.
2. Закономірності циклічності в управлінні та загальні чинники впливу на процеси самоорганізації в соціальних системах.

Тема 2. Інноваційна активність державних службовців у контексті професіоналізації їх діяльності.

1. Сфера надання публічних послуг посадовими особами місцевого самоврядування.
2. Використання інноваційних підходів у публічному управлінні та адмініструванні.

Тема 3. Публічне управління та адміністрування у глобалізованому просторі: нові виклики та можливості.

1. Політичні інститути національної держави в умовах глобалізації.
2. Суперечності розвитку державної системи в Україні в контексті глобальних викликів і загроз ХХІ століття.
3. Роль і місце сучасної держави у глобальному інформаційному просторі.

Тема 4. Еволюція публічного управління та адміністрування та орієнтири розвитку громадянського суспільства.

1. Трансформація систем публічного управління та адміністрування в напрямку підвищення ефективності державно-громадського контролю.
2. Соціальний діалог: теоретичні засади та прикладні завдання.
3. Концентрація комунікаційних процесів в громадянському суспільстві.

Тема 5. Роль органів місцевого самоврядування в розвитку міжнародних зв'язків.

1. Децентралізація в Україні: причини, сьогодення, прогнозований результат.
2. Євроінтеграція України як основний вектор на процеси реформування місцевого самоврядування в державі.
3. Особливості становлення та еволюції міжнародних зв'язків України з часів незалежності.

Тема 6. Досвід, закономірності та особливості публічного управління та адміністрування в Україні.

1. Кадрове забезпечення публічного управління та адміністрування як чинник розбудови ефективної держави.

2. Публічне управління та адміністрування як інститут організації суспільної життєдіяльності громадян.
3. Адміністративно-територіальна реформа в Україні: шанси і загрози.

Тема 7. Трансформація публічного управління та адміністрування в умовах політичної модернізації.

1. Пріоритетні напрями трансформації публічного управління та адміністрування в умовах соціально - економічної кризи.
2. Організаційні стратегії розвитку територіальних громад.
3. Розвиток інституту саморегулювання фінансових ринків у контексті модернізації управлінської системи.

Тема 8. Механізми реалізації публічного управління та адміністрування на основі стратегічного партнерства в умовах глобальної кризи.

1. Удосконалення публічного управління та адміністрування у сфері страхування на основі стратегічного партнерства.
2. Соціально-економічні чинники трансформації публічного управління.
3. Стратегічне партнерство держави і бізнесу в державному та регіональному управлінні.

Тема 9. Ефективність публічного управління та адміністрування підвищення конкурентоспроможності держави.

1. Інноваційна складова конкурентоспроможності економіки України.
2. Комунікативні властивості публічного управління в умовах трансформації соціально-економічних систем.
3. Геополітичний вектор як базовий імператив Української держави.

Тема 10. Розвиток сучасної системи публічної служби в умовах інтеграції України до Європейського Союзу.

1. Система підготовки рішень у публічному управлінні.
2. Трансформація публічного управління та адміністрування у країнах Центральної та Східної Європи.
3. Новітні технології підготовки державних службовців в умовах інтеграції України до Європейського Союзу.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

1. А. Файоль дав класичне визначення науковому управлінню: "Управляти – значить: передбачити, тобто враховувати майбутнє і виробляти програму дій; організувати, тобто будувати подвійний – матеріальний і соціальний – організм установи; розпоряджатися, тобто змушувати персонал належним чином працювати; координувати, тобто зв'язувати, об'єднувати та гармонізувати всі дії і всі зусилля; контролювати, тобто піклуватися про те, щоб все відбувалося відповідно до встановлених правил і відданих розпоряджень". Чи можна дане визначення використовувати для характеристики державного управління? Відповідь аргументуйте.

2. Визначте суттєві відмінності між політичними й адміністративними функціями в державному управлінні за такими ознаками: процедура призначення та звільнення з посади, характер діяльності та рішень, що приймаються, професійна компетентність. Результати надайте у вигляді таблиці.

3. Вудро Вільсон визначив 4 теоретичних принципи публічного управління, які повинні реалізовуватися на практиці. Один із них свідчить: необхідно підвищувати ефективність державної служби шляхом впровадження практик ділового адміністрування в роботу державних органів. Як ви розумієте твердження "впровадження практики ділового адміністрування в роботу державних органів"?

4. Зобразіть схематично взаємодії органів державної влади та місцевого саамоврядування в Україні, використовуючи елементи, наведені в таблиці.

Органи державної влади	Органи місцевого самоврядування
Президент України. Верховна Рада України. Кабінет Міністрів України. Міністерства, комітети. Місцеві державні адміністрації	Сільські, селищні та міські ради та їх виконавчі органи. Районні та обласні ради, що представляють спільні інтереси територіальних громад сіл, селищ та міст. Районні у містах ради та їх виконавчі органи

5. Дайте порівняльну характеристику моделей публічного адміністрування таких країн, як: Англія, Франція, Німеччина, Польща, США та Україна, заповнивши таблицю.

Країна	Особливості	Коментарі
Англія		
Франція		
Німеччина		
Польща		
США		
Україна		

6. Поняття ефективності управління передбачає ефективність управлінських дій і ефективність осіб, які здійснюють управлінські дії. Чим можна домогтися "ефективності осіб, які здійснюють управлінські дії"?

7. Реформування державної служби в Україні, якому останнім часом багато приділяється уваги як і з боку вищого керівництва держави, так і з боку міжнародних інституцій, вимагає підвищеної уваги до проблем моральності в діяльності керівників і службовців адміністративного апарату всіх рівнів управління. Саме від цього залежить довіра населення до влади і участь громадян у вирішенні суспільно-політичних питань. Враховуючи важливість дотримання моральних цінностей і норм у сфері публічної влади, пропонуємо розв'язати такі ситуації.

Ситуація 1. На сьогоднішній ранок ви для бесіди викликали підлеглого, який часто спізнюється на роботу. Ви за збігом обставин затрималися дома та прийшли на роботу із запізненням. Підлеглий чекає на вас. Які Ваші дії?

Ситуація 2. До вас прийшов робітник із проханням відпустити його з роботи на день. Ви питаєте про мету. Виявляється, він хоче використати цей день на пошуки іншого місця роботи. Його звільнення позбавить дуже потрібного і кваліфікованого фахівця. Як би ви відреагували на прохання робітника?

Ситуація 3. Ви проводите нараду. Один із присутніх різко висловився проти вашої пропозиції, мотивуючи свою точку зору турботою про інтереси

колективу. В душі ви не поважаєте цю людину, вважаєте його звичайним "критиканом", поганим працівником. Як ви будете реагувати?

8. Дотримання етикету є найважливішою складовою процесу формування ефективного іміджу ділової людини. У зв'язку з цим: 1. Спробуйте охарактеризувати імідж будь-якої відомої людини (наприклад, політика) з точки зору: а) зовнішньої складової іміджу (зовнішність, манери, хода, мова, жести, голос, міміка, одяг, зачіска, тобто ступінь володіння базовими етикетними формами і дотримання певного дрес-коду в загальному вигляді); б) внутрішньої складової іміджу (інтелект, спосіб мислення, професіоналізм, цілі та засоби, ерудиція, ідеї й інтереси); в) процесуальної складової іміджу (темперамент, форми спілкування, енергійність та емоційність); г) ядра іміджу (легенда, позиції й установки). 2. Проаналізуйте власний імідж ділової людини за наведеною схемою. Зробіть висновок про відповідність власного іміджу вашому уявленню про ідеальний іміджі ділової людини (відповідно до вашої сфери діяльності).

9. Назвіть не менше п'яти моральних засобів боротьби із корупцією в публічному управлінні.

10. Керівники в середньому витрачають п'яту частину свого часу на вирішення різного роду конфліктів. Конфліктологія рекомендує конструктивну модель поведінки керівника, суть якої полягає в тому, щоб привести конфліктуючі сторони до спільного обговорення проблеми. Керівник при цьому: виступає в якості організатора діалогу, демонструючи не агресивність намірів, жест доброї волі; надає конфліктуючим сторонам можливість спокійно обґрунтувати свої претензії, способи вирішення предмета спору і бажаного кінцевого результату; формулює права конфліктуючих сторін, визначає допустимі форми поведінки. Необхідно відповісти на такі питання, прочитавши два інтерв'ю з генеральними директорами великих підприємств: 1. Чи можна зробити якісь висновки щодо стабільності та успіху в діяльності даних підприємств? 2. Чи можна віднести обох директорів до розряду ефективних і

професійно придатних керівників? Обґрунтуйте свої висновки. Вкажіть резерви успіху, які не використовуються ні тим, ні іншим. 3. Як бути, якщо з вами поруч працює людина, яка неприємна вам своїми манерами, зовнішнім виглядом та звичками? 4. Як повинні поводитися підлегли, щоб не провокувати конфлікти зі своїм першим керівником? 5. Які спостереження і висновки ви могли б ще додати до обговорення даних інтерв'ю?

Інтерв'ю з генеральним директором № 1 Питання: Яким чином ви знаходите вихід із конфліктів всередині вашого підприємства? Відповідь: Я не збираюся витрачати час на вирішення конфліктів. Питання: Як складаються ваші стосунки з підлеглими? Відповідь: Я постійно їм кажу, що вони погані працівники; у нас немає кадрів; у мене немає надійних помічників. Інтерв'ю з генеральним директором № 2 Питання: Чому ви звільнили свого заступника? Відповідь: Ви розумієте, він із самого початку мене дуже дратував! Питання: Чим він вас дратував? Відповідь: Мене дратувало в ньому все! Якби ви бачили, як він п'є каву, як розгортає цукерки, як шарудить папірцями! Я його звільнив, нічого не сказавши. Питання: Хто на вашому підприємстві, крім вас, приймає рішення? Відповідь: Всі рішення приймаю я!

10. Громадянське суспільство – це історичний тип у розвитку людського суспільства, його конкретна якісна характеристика; це сфера самовиявлення і реалізації потреб та інтересів вільних індивідів через систему відносин (економічних, соціальних, релігійних, національних, духовних і культурних). Структурними елементами цієї системи є організації (політичні партії, громадські об'єднання й асоціації) та різні об'єднання (професійні, творчі, спортивні, конфесійні тощо), що охоплюють всі сфери суспільного життя і є своєрідним регулятором свободи людини. Які з наведених організацій не є складовою громадянського суспільства:

- Посередницька організація волонтерів.
- Клуб місцевої громади.
- Профспілка "Народна солідарність".
- Всеукраїнське об'єднання "Майдан".
- Громадський інформаційно-аналітичний Центр для молоді.
- Спортивний клуб "Твой стиль".
- Комсомол.
- Українська

Православна Церква (Московського Патріархату). • Професійна футбольна асоціація. • Засоби масової інформації. • Організоване Злочинне Угрупування "Вінницькі хитрунці"?

11. Чи є революції самовиявом громадянського суспільства? Якщо так, то як бути з "цивільністю"? Які інституційні видозміни громадянських суспільств в умовах трансформації?

12. Підберіть і проаналізуйте матеріали, що стосуються самоорганізації суспільства в Україні. Охарактеризуйте яскраві приклади самоорганізації суспільства. Визначте, які ризики вони мають для держави.

13. Які державні послуги ви отримували в рамках електронного уряду? Як ви можете охарактеризувати стадію зрілості електронного уряду при отриманні даної державної послуги? У чому ви вбачаєте основні проблеми надання державних послуг в електронному вигляді? Аргументуйте свою відповідь.

ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Індивідуальним завданням з дисципліни «Публічне управління та адміністрування» є комплексне завдання, що виконується студентами самостійно при консультуванні викладачем.

Метою індивідуальної роботи є придбання студентами досвіду в дослідженні актуальних проблем управління підприємством, розширення професійних знань, отриманих в процесі вивчення дисципліни «Публічне управління та адміністрування», формування практичних навичок ведення самостійної дослідницької роботи.

В процесі виконання індивідуальної роботи студент повинен продемонструвати вміння:

- формулювати мету і завдання роботи;
- обґрунтовувати методи вирішення поставлених завдань;
- розробляти структуру роботи;
- працювати з літературними джерелами та статистичними даними;

- виявляти проблеми в рамках досліджуваної теми;
- формулювати результати своєї роботи і давати їм оцінку.

Рекомендовані теми індивідуальних завдань:

1. Законодавча та нормативно-правова база системи публічного управління та адміністрування України.
2. Культурні чинники та формування державного механізму сприяння інституціоналізації місцевого самоврядування.
3. Соціально-психологічні методи публічного управління та підвищення ефективності місцевого самоврядування.
4. Оцінка рівня впливу зовнішніх факторів на стан ефективності здійснення публічного управління та адміністрування.
5. Адміністративна система та механізми впровадження новітніх підходів публічного управління та адміністрування.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Азарова А.О., Ткачук Л.М., Нікіфорова Л.О., Шиян А.А., Хошаба О.М. Публічне управління та адміністрування в контексті захисту його інформаційного простору. «Вісник ЖДТУ»: Економіка, управління та адміністрування, 2019. Вип. 2 (88), С. 149-155. URL: <http://econvisnyk.dstu.dp.ua/index.php/1728-4236/article/view/175303> (дата звернення 10.06.2021).
2. Бакуменко В., Красноручький О., Цедік М. Формування системи базових знань у галузі публічного управління та адміністрування. Збірник наукових праць Національної академії державного управління при Президентіві України. 2019. Вип. 1. С. 5-11. URL: <file:///C:/Users/admin%20k/Downloads/181938-403953-1-SM.pdf> (дата звернення 10.06.2021).
3. Державна регіональна політика України: особливості та стратегічні пріоритети: монографія / за ред. З.С. Варналія. К.: НІСД, 2017. 820 с.
4. Звєряков М.І., Ковальов А.І., Сментина Н.В. Стратегічне планування збалансованого розвитку територіальних соціально-економічних систем в умовах децентралізації: монографія. Одеса: ОНЕУ, 2017. 175 с.
5. Методологія публічного управління: навч. посіб. / уклад. В.І. Шпекторенко. Дніпро, ДРІДУ НАДУ, 2018. 120 с.
6. Моніторинг процесу децентралізації влади та реформування місцевого самоврядування (Станом на 10 листопада 2019 року) <https://decentralization.gov.ua/uploads/library/file/494/10.11.2019.pdf> (дата звернення 16.07.2021).
7. Панченко С.В., Дейнека О.Г., Дикань О.В. та ін. Публічне управління та адміністрування: теоретичні та практичні аспекти: навч. посібник. Харків: УкрДУЗТ, 2019. 380 с.
8. Публічне управління та адміністрування в умовах інформаційного суспільства: вітчизняний і зарубіжний досвід: монографія / за заг. ред. С.

Чернова, В. Воронкової, В. Банаха та ін.; Запоріж. держ. інж. акад. Запоріжжя: ЗДІА, 2017. 606 с.

9. Публічне управління: термінол. слов. / уклад.: В. С. Куйбіда, М. М. Білинська, О. М. Петроє та ін.; за заг. ред. В. С. Куйбіди, М. М. Білинської, О. М. Петроє. Київ: НАДУ, 2018. 224 с.

10. Радіонова Л.О., Стадник Г.В. Модель управління малим містом України: виклики сучасності. Інфраструктура ринку. 2019. № 28. С. 23-29. URL: <http://www.market-infr.od.ua/28-2019> (дата звернення 11.05.2021).

11. Реформа системи державного управління та місцевого самоврядування: стан, виклики, перспективи здійснення / за заг. ред. В. С. Куйбіди. Київ: НАДУ, 2018. 180 с.

12. Саганюк Ф.В., Лобко М.М., Устименко О.В., Павліковський А.К. Сектор безпеки і оборони України: стратегічне планування / за ред. Р.І. Тимошенка. К.: Майстер книг, 2016. 248 с.

13. Скидан О.В., Якобчук В.П., Дацій Н.В., Ходаківський Є.І. та ін. Публічне управління та адміністрування: навч. посібник / за заг. ред. О.В. Скидана. Житомир: ЖНАЕУ, 2017. 705 с.

14. Територіальні громади в умовах децентралізації: ризики та механізми розвитку: монографія / за ред. Кравціва В.С., Сторонянської І.З. Львів. ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М. І. Долішнього» НАН України, 2020. 531 с.

Допоміжна

1. Аль-Атті І.В. Публічне управління: сутність і визначення. Аспекти публічного управління. 2018. Т. 6. № 8. С. 35-41.

2. Білорусов С.Г. Формування державної регіональної кадрової політики шляхом розвитку людського капіталу, лідерства та залучення молоді. Теорія і практика державного управління. Збірник науково-практичних статей. Кропивницький, 2018. С. 6-15.

3. Жаліло Я.А., Шевченко О.В., Романова В.В. Децентралізація влади: порядок денний на середньострокову перспективу. Аналітична доповідь. Національний інститут стратегічних досліджень. 2019.
4. Кудрявцев О.Ю. Електронне урядування у сучасному політикоадміністративному просторі: монографія; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва. ім. О. М. Бекетова. Харків: ХНУМГ ім. О.М. Бекетова, 2016. 184 с.
5. Питання правового забезпечення модернізації державного управління та місцевого самоврядування в Україні / Ред.: Т.В. Мотренко., В.Є. Воротін. Інститут законодавства ВРУ, 2017. Вип. 1. 197 с. (Сер.: Законодавчі аспекти державного управління та місцевого самоврядування).
6. Пірен М.І. Стратегія управлінської культури в соціальній роботі територіальних громад: навч. посібник-практикум. Чернівці: Чернівецький нац. ун-т., 2017. 328 с.
7. Про затвердження плану заходів з реалізації нового етапу реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні на 2019-2021 роки: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 23 січня 2019 року № 77-р. URL: <https://land.gov.ua/info/rozporiadzhennia-kabinetu-ministriv-ukrainy-vid-23-sichnia2019-roku-77-r-pro-zatverdzhennia-planu-zakhodiv-z-realizatsii-novoho-etapureformuvannia-mistsevoho-samovriaduvannia-ta-terytorialnoi-org/> (дата звернення 16.07.2021).
8. Регіональна економіка: теорія та практика управління: навч. посіб. / кол. авт.: К.М. Бліщук, І.І. Козак, О.П. Крайник, Є.Г. Матвіїшин, Г.С. Третяк, С.Г. Шевченко. Львів: ЛРІДУ НАДУ, 2019. 128 с.
9. Романова В., Умланд А. Досягнення та перспективи реформ децентралізації в Україні з 2014 р. 2019. URL: <https://decentralization.gov.ua/about> (дата звернення 11.05.2021).
10. Сергієнко Т.І. Лідерство у публічній сфері: навчально-методичний посібник для студентів (бакалаврів) зі спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування» ЗДІА денної та заочної форми навчання кафедри менеджменту організацій та управління проектами. Запоріжжя, 2018. 154 с.

11. Тарасевич О.В., Градобоева Є.С. Щодо впливу публічного адміністрування на ефективність діяльності підприємств міського господарства сфери житлово-комунальних послуг. Інститут економіко-правових досліджень НАН України. 2019, С.147-148.

12. Цюцюра С.В., Криворучко О.В., Цюцюра М.І. Ключові показники ефективності. Принципи розробки ключових показників ефективності для бюджетної сфери. URL: <http://urss.knuba.edu.ua/files/zbirnyk-10/87-91.pdf> (дата звернення 16.06.2021).

Інформаційні ресурси

1. Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. URL: <https://www.rada.gov.ua/> (дата звернення 16.07.2021).

2. Офіційний веб-сайт Міністерства економіки і регіонального розвитку України. URL: www.me.gov.ua (дата звернення 13.07.2021).

3. Офіційний веб-портал органів виконавчої влади України. URL: <http://www.kmu.gov.ua> (дата звернення: 12.06.2020).

